A°. 1843. N°. 58.

ARNHEMSCHE COURANT

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is ƒ 5 in de drie maanden.)

DONDERDAG 18 MEI.

(De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels ƒ 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

De heer VAN ZUYLEN VAN NYEVELDT, *opper-dominé-generaal.*

In het afgeloopen jaar zagen wij de moeite, welke de heer VAN HALL, zoo in de Kamer als door middel der ministeriële drukpers, aanwendde, om het openbaar ministerie niet meer van de voorschriften der wet, maar van Zijner Excellenties persoonlijke inzigten, die dikwerf al zeer vreemd zijn, afhankelijk te maken, om zich tot eenen opper-procureur-generaal te verheffen. Nu schijnt het, dat de heer VAN ZUYLEN VAN NYEVELDT zich tot eenen opper-dominé-generaal wil bevorderd zien. Mag men dan langer aan de homogeniteit van ons ministerie twijfelen?

De *Tijdgenoot* bevatte, in het laatste nommer van april, een artikel, waarvan de inhoud was, dat de minister van eeredienst verpligt is, om voor de veiligheid van den staat, maar niet om voor de regtzinnigheid in de kerk te waken; dat de heer VAN ZUYLEN dus zeer ten onregte bij de opening der hervormde synode deze aangemaand had »om »voor de handhaving der gereformeerde leer te »waken." De *Tijdgenoot* deed dit echter niet zonder, gelijk altijd, de pil te vergulden, en wikkelde dus, op zijne gewone wijs, de fiksche knepen, welke hij den minister onder de hand gaf, in vele betuigingen zijner hooge achting in. Hij hoopte, dat de minister, vereerd en gevleid door die betuigingen, het gevoelige dier wond zou vergeten. Men wil aldus aan de eene zijde zijn geweten te vreden stellen van de waarheid te hebben gezegd, en aan de ander zijde zich toch de menschen niet tot vijanden maken.

De stelling, toen door hem verdedigd, was ongetwijfeld volkomen waar. Daar de betrekking des ministers hier veelal slechts lijdelijk is, weten wij volstrekt niet, waarom er voor de eeredienst afzonderlijke departementen behoeven te wezen, waarom het niet enkel onderdeelen van het departement van binnenlandsche zaken zijn. Deze vereenvoudiging zou allezins doelmatig, in het belang der schatkist en zonder nadeel voor de publieke zaak wezen. De onvermoeide kampvechter der ministers, welken de moeijelijke taak opgelegd is om al hunne feilen en gebreken als zoo vele volmaaktheden te roemen en te prijzen en hunne onfeilbaarheid te verkondigen, moest natuurlijk ook hier weder optreden. Hij durfde de stelling als volkomen onbetwistbaar niet tegenspreken, doch zocht, door allerlei onbeduidende redenen, er de toepasselijkheid van op den heer VAN ZUYLEN VAN NYEVELDT te ontkennen.

En, ondertusschen, wat leert hij in die zoogenaamde verdediging? Wat anders dan dat de heer VAN ZUYLEN zich als opper-dominé-generaal beschouwt. »Het is in 's Gravenhage aan niemand »onbekend, dat de minister van eeredienst bij alle »de predikanten, zonder onderscheid, ter kerke »gaat, en steeds bereid is ieder predikant, zonder »onderscheid, wegens zijne belangen te hooren; »en zij, welke dien staatsman persoonlijk kennen, »weten, met hoe veel ijver hij er zich op toelegt, »om *door het lezen van kerkelijke geschriften*, van »welke zijde die ook komen (in waarheid thans geen »geringe taak), »*zich op het onzijdig standpunt te »plaatsen, waarop hij, als hoofd van zijn depar»tement moet staan*; en tevens met hoe groote be»langstelling door hem steeds ontvangen worden »de vruchten van godgeleerden arbeid, met wel»ker aanbieding leeraren en hoogleeraren hem op »de meest verpligtende wijze vereeren."

Bij wien de minister ter kerk gaat, zal wel niet veel ter zake doen, vooral niet om te bewijzen, dat de heer VAN ZUYLEN, als minister, het beschermregt en regt van toezigt van den staat niet verwart met de zorg tot handhaving der echt gereformeerde leer. Doch hetgeen daarop volgt, bevestigt allezins de gegrondheid der vrees, door den *Tijdgenoot* geopperd.

Ten einde zich op het onzijdig standpunt te plaatsen, dat hem als hoofd van het departement van eeredienst voegt, leest *de heer* VAN ZUYLEN *alle mogelijke kerkelijke en godgeleerde geschriften.* Maar, wat heeft de minister met deze te maken? Die moeite kon hij zich gerust sparen; veel ijdel hoofdbrekens geeft hij zich zonder nut. De kennisneming der geschriften over godsdienstige zaken behoort zekerlijk niet tot zijne roeping, tenzij hij meene te moeten beoordeelen, in hoe verre zij overeenkomen met de gereformeerde leer. Indien hij dit niet gelooft, indien hij beseft, dat zijne roeping zich enkel bij de zorg bepaalt, dat alle godsdienstige gezindheden zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den staat, kan hij zich van de lastige taak ontslaan om zich met de jammerlijke woordenzifterijen en kleingeestige spitsvindigheden, met welke men het publiek overstroomt, te bemoeijen; hij kan er gerust de verantwoordelijkheid van aan de schrijvers overlaten: zijne ambtsbetrekking heeft er niets mede te maken.

Doch is zijne excellentie opper-dominé-generaal — dan zekerlijk is het zijn pligt kennis te nemen van hetgeen betrekking tot de leer kan hebben. Volgens het *Nieuwsblad* doet de heer VAN ZUYLEN dit en beschouwt zich dus met hare handhaving belast. Hij handelt in strijd met beginselen, welker waarheid zijn kampvechter zelf niet heeft durven tegenspreken: de *Tijdgenoot* is geregtvaardigd, en, mogen wij ons dan ook al in den heer VAN HALL, dank zij der Eerste Kamer van de Staten-Generaal, nog niet in eenen opper-procureur-generaal verheugen, in den heer VAN ZUYLEN VAN NYEVELDT bezitten wij althans eenen opper-dominé-generaal.

Buitenlandsche berigten.

CHINA.

Macao, 22 febr. In de courant van Hong-Kong leest men eene Chinesche proclamatie van den volgenden inhoud:

»*Elipu*, keizerlijke commissaris, generaal van het garnizoen te Canton, ex-minister. Twee jaren zijn verloopen, sedert de Engelschen het eerst de wapenen opvatteden. Onze doorluchtige gebieder, genadig en goedertieren als de hemel, heeft deze vreemdelingen met zachtheid behandeld, terwijl hij hun, om een einde aan de rampen en ellende des volks te maken, eene hernieuwing der handelsbetrekkingen heeft toegestaan. De Engelschen hebben van hunne zijde de wapenen nedergelegd, zulk eene genadige behandeling dankbaar erkend, hunne gemoederen geopend voor den invloed der beschaving en aan allen strijd een einde gemaakt. Door een verdrag met Engeland is bepaald, dat de Engelschen voortaan ons volk niet meer beleedigen en aantasten zullen; van de andere zijde is echter ook bedongen, dat ons volk de Engelschen, zoo lang zij rustig hunne handelszaken waarnemen, niet verontrusten of lastig vallen zal. Zoo zullen beide partijen zich te verheugen hebben over de voordeelen van den vrede. Gegeven in het 22ste jaar der regering van *Tao Kuang*, op den 25sten dag der 12de maand (25 januari 1843)."

TURKIJE.

De *Preussische Staats-Zeitung* bevat de volgende berigten omtrent de Egyptische expeditie van professor *Lepsius*:

Caïro, 11 april. Ik schrijf in de woning van den consul-generaal, *von Wagener*, in der haast eenige regelen, om door een kort berigt omtrent het noodlottig toeval, dat onze expeditie getroffen heeft, te verhoeden, dat onze Europesche vrienden niet door overdreven en valsche geruchten verschrikt worden. In den nacht van den 9den op den 10den dezer maand zijn onze tenten door eene gewapende roooverbende in Sakkara overvallen geworden. Het tijdstip was goed gekozen, dewijl wij, en gedeeltelijk ook onze bedienden, toen in Caïro waren. Natuurlijk waren de gewone maatregelen van voorzigtigheid, door het uitzetten van wachten, genomen, en de heldere nacht deed bovendien niet het minste vermoeden van onveiligheid opkomen; tegen den morgen, intusschen, toen de maan was ondergegaan, stortte plotseling de groote tent, in welke drie medeleden der expeditie sliepen, boven hen in — de gewone wijze dezer aanvallers, waarbij zij de strikken der tenten doorsnijden, ten einde zich de daardoor ontstane verwarring ten nutte te maken. Tevens vielen eenige geweerschoten, en toen de overvallenen zich met moeite, uit de over hen geslagen tent loswikkelden, zagen zij eene bende van 15 of 20 man, gedeeltelijk bezig met het wegslepen hunner goederen, gedeeltelijk op eenen afstand vurende. Daar juist in deze tent de meeste wapenen waren, konden de bedienden, die inmiddels waren toegesneld, en de overige leden der expeditie zich slechts met messen en hetgeen hun onder de hand kwam verdedigen, en hierdoor gelukte het aan de roovers eenige koffers en andere verspreide voorwerpen mede te nemen, en hunnen aftogt, onder een gestadig vuur, in veiligheid te volbrengen, daar zij eene aanzienlijke overmagt hadden. Gelukkigerwijze is niemand van de onzen gewond; eenige van onze bedienden en wachten hebben slechts een paar slagen ontvangen. Ook is er niets van waarde voor de expeditie verloren gegaan; de koffers bevatteden slechts kleederen en eenige schetsen en dagboeken der bijzondere leden. De roof is waarschijnlijk door Beduïnen, in medepligtigheid met de bewoners der nabij gelegen dorpen, gepleegd; de sporen der roovers kon men nog tot in dal vervolgen. Dit meld ik u, volgens het berigt van onzen architekt *Erbkam*, die er bij tegenwoordig was. Ik zelf was in Caïro, waarheen ik gegaan was om mij te beklagen over eenen diefstal, die eenige dagen te voren met niet minder vermetelheid in mijne tent was gepleegd, doch bij welke ik echter evenmin iets van waarde verloren heb. Deze eerste diefstal schijnt slechts eene verkenning geweest te zijn, en het welslagen van denzelven

tot den koenen overval aangespoord te hebben. De heer *von Wagener* heeft, ten gevolge dezer voorvallen, zich terstond aan de regering, en met name aan den gouverneur, *Scherif*-pacha, gewend, en door dezen zijn alle maatregelen genomen, zoo wel om ons voor het vervolg de vereischte veiligheid te verschaffen, als ook om te beproeven de geroofde goederen terug te bekomen. De regering heeft inderdaad op het dringend verzoek van den consul-generaal alle mogelijke bereidwilligheid betoond; en zoo zal dit voor het oogenblik onaangename voorval waarschijnlijk een grooter waarborg van veiligheid voor de toekomst worden, daar *Mehemed-Ali*, ter wiens kennis de zaak onmiddellijk gebragt is, er uiterst opgesteld is, dat binnen de palen van zijn gebied de meest mogelijke veiligheid heersche. Alles is bij ons wel; talrijke wachten omringen nu onze tenten, en wij weten nu wat wij in het vervolg te doen hebben.

HONGARIJE.

Szathmarer-komitaat. Den 19den april en eenige daarop volgende dagen, bedreven de cortes (lagere adel) weder vele buitensporigheden. Volgens officiële berigten moeten daardoor negen hoofden van huisgezinnen hunnen dood gevonden hebben, en twintig anderen zwaar gewond zijn. Volgens een berigt der *Agramer Zeitung*, gedagteekend uit Nagy-Karoly, van den 20sten april, was in dat komitaat wegens de belasting-kwestie, de verkiezing van afgevaardigden onder aanhoudende drink-gelagen voorbereid. Door de grove omkoopingen en knoeperijen des adels was de tegen-partij in woede ontstoken, en toen den 19den een groot aantal adellijken naar Nagy-Karoly vertrok, stieten de beide partijen bij eene brug op elkander. 's Namiddags kwam de tijding in de stad, dat de beide partijen niet ver van Vallaj handgemeen waren geworden, waarbij de mannen der andere partij, die op 120 wagens verdeeld waren, werden teruggeslagen; en, inderdaad, naauwelijks kwamen de overwinnaars de stad binnen, of zij bestormden, in den waren zin des woords, het huis tegenover het komitaats-gebouw, waar de opperstuhlregter *K*..... zijnen intrek had. Het geheele huis werd omvergehaald, alles verbrijzeld, en ook de akten verscheurd; slechts de naakte muren van het geheele gebouw bleven staan. Toen er niets meer te verwoesten was, verstrooide zich de razende menigte des avonds; onder geschal van muzijk, en bedaarde de storm allengs. (*Fr. J.*)

Semlin, 27 april. Den 24sten april is in Semendria een komplot van den gruwzaamsten aard ontdekt. Eenige dolkoppen, tot de partij *van Obrenowitsch* behoorende, hebben, waarschijnlijk door hunne vrienden in Neusatz en Semlin, met welke zij een zeer levendig verkeer onderhielden, daartoe verleid, het gruwelijk plan gevormd om dit stadje in brand te steken en aan eene algemeene plundering prijs te geven, ten einde hierdoor het armevolk te dwingen zich bij de opstandelingen te voegen. De regering, bij tijds van dit plan onderrigt, heeft echter doelmatige maatregelen weten te nemen; en zoodra het sein tot de uitvoering van het plan gegeven was, waren ook reeds de muiters overal omsingeld en de meesten gevangen genomen, waarbij twee van hen gedood en een sterk gewond werd. Weinigen hebben zich slechts door de vlugt gered. Vorst *Alexander* is van zijne reis in Belgrado terug.

DUITSCHLAND.

Van den Main, 13 mei. Sedert eenige dagen is hier het gerucht in omloop van eene naauwere verbinding, welke tusschen Rusland en Frankrijk op handen zou zijn. Men verneemt, dat brieven uit Weenen het eerst dit gerucht vermeld hebben, onder bijvoeging, dat het daar in de staatkundige kringen groot opzien baarde. De bevestiging van dit gerucht (waaraan wij voor ons nog moeijelijk geloof kunnen hechten) zou op dit oogenblik, na de beslissing welke de Servische aangelegenheid verkregen heeft, van zeer groot gewigt zijn, en een nieuw bewijs tevens, met welk eene behendigheid de Russische diplomatie overal hare netten uitwerpt. Dat voor Duitschland een Fransch-Russisch verbond niet onverschillig kan zijn, behoeft niet vermeld te worden. Of zoodanig verbond echter duurzaam zal kunnen blijven bestaan, betwijfelen wij; tot dus ver ten minste zijn alle proeven daartoe mislukt.

Dresden, 10 mei. Heden heeft de beraadslaging der Tweede Kamer over de petitie van dr. *Ruge*, wegens het verbod der door hem geredigeerde *Deutsche Jahrbücher*, bij ongewoon volle tribunes, plaats gevonden. De commissie, belast met het verslag, had zich met eene minderheid van 6 tegen 2 stemmen vóór de petitie verklaard. In de Kamer spraken de meeste redenaars, hoewel zich afkeerig verklarende van de in de *Jahrbücher* geleerde stellingen, vóór het verzoek van *Ruge*, dewijl het tijdschrift uitsluitend wetenschappelijk geweest was, en het onderzoek naar alle rigtingen aan de wetenschap moet worden vrij gelaten. Slechts weinige sprekers verdedigden de handelwijze der regering. De met veel talent begaafde minister van eeredienst, de heer *von Wintersheim*, trachtte aan te toonen, dat het doel der *Jahrbücher* bijzonder was, om de christelijke kerk en school omver te werpen, de monarchiën in democratiën en republieken te veranderen, de grondslagen der zedelijkheid (?) en der maatschappij (namelijk zoo als de minister die begrijpt) te ondermijnen, en zulks op eene wijze, welke ook voor leeken verstaanbaar en toegankelijk was. Ten gevolge dezer redevoering besloot de Kamer, tegen eene minderheid van acht stemmen, om de petitie ter zijde te leggen.

PRUISSEN.

Berlijn, 10 mei. Nog altijd had men de uitvoering der plannen, om nieuwe vestingen in Oost-Pruissen aan te leggen, in twijfel getrokken; nu, echter, zijn de werkzaamheden daar werkelijk reeds begonnen, en de stad Koningsbergen wordt in haren geheelen omtrek door regelmatige, onderling verbondene forten, bastions en torens omringd.

FRANKRIJK.

Parijs, 14 mei. De beraadslaging over de suikerwet heeft de kwestie nog weinig van aanzien veranderd, en er zijn nog zoo vele sprekers, die vóór de sluiting der algemeene discussie het woord willen voeren, dat de beraadslaging denkelijk niet vóór Woensdag zal worden gesloten. Overigens ziet men, dat de leden van het kabinet, na lange ongewisheid, hebben ingezien, dat hun geene andere keuze overblijft, dan de conceptwet, welke het ministerie zelf heeft voorgedragen, tot het uiterste te verdedigen. Gisteren verhaalde men, dat de heer *Thiers* voornemens was in deze zaak het woord te voeren.

Volgens een ministerieel blad zal eerstdaags aan de Kamers eene wets-voordragt worden gedaan ter magtiging van het gouvernement, om eene som van 10 millioen ten behoeve der bewoners van Guadeloupe te verleenen.

— Alhier is een, voor de eigenaars van Marseille zeer noodlottig berigt ontvangen: het schip *de Bengali*, kapitein *Frenet*, reeders de heeren *David Altaras*, *Borelly en Comp.*, is van Calcutta naar Bourbon varende, op de hoogte van de Kaap de Goede Hoop gezonken; de ekwipaadje heeft zich in de sloepen gered, en is aan de Naalden-Kaap aangekomen. De lading was op eene waarde van 400,000 franken te begrooten.

— Het verbranden van den schouwburg te Havre is hoogstwaarschijnlijk het gevolg van moedwillige brandstichting geweest. Onder de te dezer zake gearresteerde personen bevindt zich een kapper, die, zoo men zegt, zich aldus zou hebben willen wreken, van zich de betrekking van tooneel-kapper te hebben zien weigeren.

— Er heeft zich eene maatschappij bij actiën gevormd, om op het groote veld van Mars volksfeesten op eene grootsche schaal, tegen entrée-geld, te geven. Alle slechts denkbare volksvermaken en spelen zullen hier vereenigd, en door geheel nieuwe uitvindingen van dit soort de schouwlust der Parijzenaars worden opgewekt. Wedrennen, dansen op het koord, kunstrijden te paard, vuurwerken, lucht-ballons, worstelen, hanen-gevechten, vogel-schieten en honderd andere vertooningen beloofd het programma. De toestemming der regering wordt afgewacht om terstond een begin te maken; plaats is er genoeg voor de toestroomende menigte.

BELGIË.

Brussel, 14 mei. Het gerucht wil, dat er steeds wordt onderhandeld over de kapitalisatie van het 2de gedeelte der schuld van België ten behoeve van Nederland. Men verzekert, dat het huis *Rothschild* zich verstaat met de Brusselsche bank, en in dit opzigt tegenover de Belgische bank staat. De maatregel wordt door de liberale oppositie, naar het schijnt, afgekeurd en tegengewerkt.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 16 mei. Den 11den dezer werd, hier ter stede, de *zeventiende* algemeene vergadering gehouden van het Nederlandsch genootschap: *Tot zedelijke verbetering der gevangenen*, onder voorzitting van den heer *W. H. Suringar*, die, bij afwezigheid van den *eersten voorzitter*, de heer mr. *J. J. Uytwerf Sterling*, dezelve met eene aanspraak heeft geopend.

Behalve de leden des hoofdbestuurs, waren in deze vergadering tegenwoordig de heeren afgevaardigden van de *afdeelingen* des genootschaps, gevestigd te Alkmaar, Amsterdam, Arnhem, Delft, Deventer, Gouda, 's Gravenhage, Groningen, Haarlem, Hoorn, Leeuwarden, Leiden, Middelburg, Rotterdam, Sneek, Utrecht, Zaandam en Zutphen.

In dezelve werd hulde gedaan aan de nagedachtenis van wijlen den heer *L. Hamerster Ameshoff*, in leven *raad dezer stad*, en, sedert den jare 1823, *medehoofdbestuurder* en *algemeenen thesaurier* des genootschaps; in wiens plaats jonkhr. *H. N.* baron *van Slingerland* is opgetreden, terwijl mede, voor de eerste reize, deze zitting werd bijgewoond door jonkhr. mr. *F. L. H. J. Bosch van Drakestein*, en jonkhr. mr. *J. M. Deutz van Assendelft*, tevens *leden der commissie van administratie over de gevangenissen*, hier ter stede, benoemd ter vervanging van de heeren mr. *M. C. van Hall* en *J. Teissèdre l'Ange* als, in de algemeene vergadering des vorigen jaars, verkozen tot *buitengewone hoofdbestuurders*.

In de tegenwoordige zitting zijn benoemd tot leden van verdienste: de graaf *Petitti di Roreto*, te Turyn, de ridder *Nicolaus de Novikoff*, te Petersburg, en de graaf *Léo van Thun*, te Praag.

Voorts is, door hoofdbestuurders, verslag gedaan van de beoordeeling der *drie* ingezonden antwoorden, op de, in den jare 1841, uitgeschreven prijsvraag: »*Hoe behoort het schoolonderigt in eene gevangenis,* »*zoo voor jeugdigen als bejaarden, te zijn ingerigt,* »*ten einde, overeenkomstig den toestand en de be-* »*hoeften der veroordeelden, niet slechts bevorderlijk* »*te zijn aan hunne verstands-ontwikkeling, maar* »*vooral ook aan hunne zedelijke en godsdienstige ontwikkeling?*« gekenmerkt met de spreuken:

No. 1. *Wat heil voor onderdom ontzegd*
De kerker wordt een school der deugd! — NIERSTRASS.

» 2. *Er is blijdschap in den Hemel over éénen zondaar die zich bekeert.* — JEZUS CHRISTUS.

» 3. *Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas.*

Uit welk verslag is gebleken, dat, aangezien door geen der schrijvers de opgegeven prijsvraag overeenkomstig [illegible] beantwoord, er geene termen bestonden, om aan een derzelve de belooning toe te kennen, welke voor eene voldoende beantwoording was uitgeloofd. De vergadering, zich met dit verslag vereenigende, en de verzegelde en ongeopende naambriefjes, ten overstaan van eene daartoe benoemde commissie, verbrand zijnde, heeft tevens, op voorstel van hoofdbestuurders, goedgevonden, om deze prijsstoffe niet andermaal uit te schrijven, maar het hoofdbestuur te magtigen, om, onder hun oppertoezigt, een geschrift te doen vervaardigen, ter bereiking van de bedoeling, die men, door het uitschrijven van gedachte prijsvraag, heeft pogen te verwezenlijken.

Het verslag van de werkzaamheden des genootschaps en den staat van hetzelve, op het einde des afgeloopen jaars, opgemaakt door den *eersten secretaris*, den heer *W. H. Warnsinck Bernszn.*, heeft de meest voldoende resultaten opgeleverd. Op den 31sten december ll. bedroeg het getal der leden 3351.

— Door den geëerden inzender van bovenstaand verslag is tevens medegedeeld, dat het congres van geleerden, in het najaar van 1842, te Padua, gehouden, het gewijzigd Pennsylvanisch stelsel heeft aangenomen. Hetzelve berust op dezelfde beginselen als welke, door den minister van binnenlandsche zaken, *Duchatel*, zijn ontwikkeld, in de toelichtende memorie tot de voordragt eener nieuwe wetgeving op de inrigting der gevangenissen in Frankrijk, waarbij het beginsel van afgezonderde opsluiting ten grondslag is gelegd.

Dit berigt schijnt der mededeeling inzonderheid waardig in eenen tijd, waarin het gouvernement des rijks de inspectie der, in Engeland, naar het Pennsylvanisch stelsel, werkelijk ingerigte gevangenissen heeft opgedragen aan de heeren *F. G. van Gendt*, ingenieur van 's rijks waterstaat, en *I. Warnsinck*, architect, welke, tot genoemd einde, eerlang naar Londen in commissie, zullen vertrekken.

's Gravenhage, 15 mei. Uit het voorloopig verslag der centrale afdeeling, nopens het ontwerp tot wijziging van de heffing der regten van doorvoer, blijkt, dat bij de beraadslagingen der afdeelingen [illegible] dat ontwerp een viertal punten, die geacht [illegible] kunnen wor-

den eene meer algemeene strekking te hebben, behandeld zijn geworden.

§ 1. In de *eerste* plaats is in twee afdeelingen de kwestie ter sprake gekomen omtrent de grondwettelijke bevoegdheid des konings tot het sluiten, zonder de medewerking van de wetgevende magt, van tractaten, bij welke, zoo als bij de Maintzer overeenkomst van [illegible] maart 1831 het geval is geweest, wijzigingen worden daargesteld in de financiële wetten des rijks. Van de beslissing van dit vraagpunt toch, zoude, naar het gevoelen dier afdeelingen, moeten afhangen, of het wettig bestaan der bedoelde overeenkomst aan tegenspraak onderhevig moest geacht worden, en of het dus niet voor bedenkelijk moest gehouden worden, dat bij de thans voorgedragene wet daarom eene zijdelingsche erkenning van wege de Staten-Generaal plaats zou hebben.

De meerderheid heeft echter gemeend aan de geopperde bedenking niet te moeten hechten, uit aanmerking, dat, welk ook het gevoelen zijn moge omtrent het beginsel van ons staatsregt ten aanzien van de wettelijke werking van door den koning gesloten tractaten, en hoedanig men denken moge omtrent de vraag, of niet het Maintzer tractaat, met betrekking tot die kwestie, [illegible] uit een bijzonder oogpunt behoort beschouwd te worden, het in allen gevalle niet te ontkennen valt, dat bij meer dan eene gelegenheid het wettig bestaan van dat tractaat in latere wettelijke verordeningen door de Staten-Generaal erkend is geworden.

§ 2. In de *tweede* plaats is in al de afdeelingen de vraag behandeld geworden, of de Maintzer overeenkomst al dan niet geacht moet worden, een *privilegie* in het stuk van belastingen, in den geest van artikel 196 der grondwet, te hebben daargesteld. De twijfel was bij velen ontstaan ten gevolge van de aanmerking, voorkomende in de memorie van toelichting, dat de toestand van uitzondering, welken de Maintzer overeenkomst, met opzigt tot het regt van doorvoer, heeft doen geboren worden, duurzaam niet [illegible] zoude zijn met den geest en de strekking van voormelde grondwettelijke bepaling; hoezeer met deze aanmerking [illegible] te strooken de voordragt zelve, bij welke toch niet de geheele opheffing van dien exceptionelen toestand, maar slechts eene uitbreiding van denzelven wordt voorgesteld.

Van de 40 leden, welke aan het onderzoek van het ontwerp hebben deel genomen, heeft ongeveer de helft zich verklaard van gevoelen te zijn, dat de Maintzer overeenkomst geen privilegie, in den eigenlijken zin van dat woord, heeft daargesteld, en dat alzoo om die reden althans geene noodzakelijkheid bestaat, om den staat van zaken, door die overeenkomst te weeg gebragt, te doen eindigen. Men oordeelde, dat de bepaling der grondwet, op welke de regering zich beroepen heeft, privilegien aan personen toegekend bedoelde, niet de zoodanigen, welke het gevolg zijn van de bijzondere ligging of gesteld van sommige localiteiten. Men meende dat hier de rede niet was van het beginsel van gelijkheid van regten, noch van het verleenen van gunsten aan den eenen met uitsluiting van den anderen, maar van het voeren van een goed en [illegible] tot wering van den sluikhandel, [illegible] bevoegdheid aan de regering niet mogt ontzegd worden. Sommigen dier leden meenden ook, dat *doorvoer*-regten niet als eigenlijke belastingen kunnen aangemerkt worden, maar [illegible] voor *beschermende* regten te houden zijn, welke uit derzelver aard niet altoos voor eene algemeene toepassing vatbaar worden geoordeeld. Eene onbeperkte vrijheid van doorvoer-handel zoude, naar het oordeel van die leden, eene schadelijke uitwerking kunnen hebben op den eigen handel.

§ 3. Van de overige leden hebben sommigen verklaard zich met het stelsel der regering te vereenigen in zoo verre, dat, hunnes inziens, de voorregten, welke bij het tractaat van Maintz aan de aangewezene verplaatsen zijn toegekend, niet anders dan als privilegien in het stuk der belastingen te beschouwen zijn. De meesten dier leden waren van oordeel, dat de wijze, waarop dat tractaat hier te lande was uitgevoerd — hoe men anders over de beteekenis van artikel 196 der grondwet ook moge denken, met de gelijkheid van regten, waarop ieder ingezeten aanspraak heeft, niet is overeen te brengen, en, in het bijzonder, dat in de aanwijzing van de steden Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht, als losplaatsen voor den doorvoer langs den Rijn, eene niet te regtvaardigen verongelijking gelegen is van de uitgeslotene plaatsen. Doch juist daarom zagen sommigen hunner in de tegenwoordige wets-voordragt bezwaar, uit hoofde dezelve, naar het gevoelen dier leden, slechts strekken zoude, om het stelsel van begunstiging nog verder uit te breiden en dus de onbillijkheid ten aanzien van de uitgeslotene localiteiten nog te vermeerderen.

§ 4. Een *derde* punt, hetwelk in de meeste afdeelingen in overweging is genomen, betreft de vraag, in hoe verre met het voorschrift van art. 195 der grondwet, dat geene belastingen geheven kunnen worden dan uit krachte van eene wet, bestaanbaar te achten zij, dat aan den koning de bevoegdheid worde verleend niet alleen om de formaliteiten, bij de algemeene wet voorgeschreven, ten behoeve van den doorvoer-handel, te kunnen wijzigen, maar ook om het bedrag der belastingen zelven te kunnen verminderen.

Er bestond ten dien aanzien verdeeldheid van meeningen bij de leden, daar sommigen, in de voorgestelde delegatie, zoo met opzigt tot de formaliteiten als met betrekking tot het regt, bezwaar vonden; terwijl door anderen alleen het toekennen der bevoegdheid tot vermindering van de regten voor bedenkelijk werd gehouden. Doch zelfs van die leden, welke in beginsel geen bezwaar hebben gevonden in de voorgestelde tweeledige delegatie, waren sommigen van meening, dat in het belang der regering het niet raadzaam zoude wezen, om aan den koning eene bevoegdheid te verleenen, waarvan bijkans geen gebruik zou kunnen gemaakt worden, zonder dat daaruit klagten en onvergenoegdheid zouden ontstaan, welke vermeden zouden kunnen worden, door bij de wet zelve vaste bepalingen daar te stellen omtrent de gevallen, waarin de vermindering van regten en de ontheffing van formaliteiten toegepast zullen worden.

§ 5. In de *vierde* plaats eindelijk heeft men in alle afdeelingen den wensch te kennen gegeven, om nadere inlichtingen te bekomen met opzigt tot de redenen waarom eene geheele openstelling van den doorvoer tegen het bedrag van het vast regt voor alle artikelen en in alle rigtingen tot ongelegenheden aanleiding zoude moeten geven. Men acht zoodanige openstelling wenschelijk, zoo wel in het belang van den handel, als ook ter vermijding van de grondwettelijke zwarigheden, welke de onderhavige wetsvoordragt, naar het oordeel van vele leden, aanbiedt. Men wilde gaarne toegeven, dat zoodanige maatregel in sommige gevallen de beteugeling van fraudes zoude kunnen bemoeijelijken, doch meende, dat dezelve daardoor toch niet onmogelijk zouden worden, te minder, omdat men in zoodanig geval wel zou kunnen besluiten, om ten aanzien der regeling van de formaliteiten aan de regering meerdere ruimte te laten.

Volgens de meening van de leden in eene afdeeling, zou de regering, met betrekking tot dit punt, niet genoegzaam het regt zelf en de formaliteiten onderscheiden hebben. Die leden verklaarden wel te kunnen begrijpen, dat het belang van 's rijks schatkist en van de nationale nijverheid andere regelen omtrent het toezigt aan de landzijde, dan op de rivieren kon vorderen, maar niet, waarom de hoegrootheid van het doorvoer-regt zelf, van de eene plaats tot de andere zoude moeten verschillen.

Overigens kan uit al het vorenstaande voldoende worden afgeleid, dat het doel, hetwelk aan de onderhavige voordragt ten grondslag ligt, om de gunstige voorwaarden, welke bij de Maintzer overeenkomst aan dien doorvoer-handel langs den Rijn zijn verzekerd, meer algemeen te maken en tot andere takken van den doorvoer uit te breiden, bij de groote meerderheid der leden allezins goedkeuring heeft gevonden, en dat het hoofdbezwaar, hetwelk tegen die voordragt is ingebragt, juist daarin gelegen is, dat die uitbreiding op eene te beperkte schaal en niet algemeen door de regering is voorgesteld.

Overigens heeft men bij deze gelegenheid den wensch geuit, dat bij de toegezegde, en, gelijk men vertrouwt, spoedig aan te bieden wet op de heffing der regten van in-, uit- en doorvoer, de ontheffing van alle formaliteiten, die in het algemeen belang niet overal gebiedend worden gevorderd, tot *regel*, en de bevoegdheid der regering, om daarvan in sommige gevallen af te wijken en de tegenwoordig nog bestaande toe te passen, als *uitzondering* mogen worden vastgesteld.

— Heden middag ten 12 ure, hadden zich vele aanzienlijke personen, zoo wel heeren als dames, aan het strand voor het Badhuis vereenigd. Er was, even als vroeger, een wedren tusschen paarden van Z. K. H. prins *Alexander* en sir *Alexander Malet*, secretaris van de Britsche legatie alhier, bepaald. Ditmaal is de heer *Malet* overwinnaar gebleven. Zoowel de prins als de legatie-secretaris bereden zelven, als jokeys gekleed, hunne paarden. De afstand, dien de prins moest afleggen, beliep 2800 Ned. ellen, terwijl het rid van den heer *Malet* bedroeg 3200 Ned. ellen, omdat de last, dien het paard van den prins te dragen had, zwaarder was dan die van dat van den heer *Malet*. De prins was, aan den eindpaal gekomen, slechts weinige ellen achter. Daarna is er nog eene weddingschap door eenige voorname personen gehouden, waaraan de prinsen *Alexander* en *Hendrik* almede deel namen, en waarbij de prins *Alexander* de overwinning behaald heeft.

's Hertogenbosch, 15 mei. Het provinciaal geregtshof van Noord-Braband heeft dezer dagen uitspraak gedaan in de zaak tegen *Peter Berkers*, oud 31 jaren, geboren te Deurne, en wonende te Asten, beschuldigd van het schrijven en laten afgaan van onderscheidene brandbrieven, houdende bedreiging van brandstichting van woonhuizen, indien niet bepaalde sommen gelds op de bij die brieven aangeduide plaatsen werden nedergelegd. Het hof heeft denzelven schuldig verklaard en veroordeeld tot tentoonstelling en een confinement van tien achtereenvolgende jaren, in een rasp- of tuchthuis en in de kosten.

Assen, 15 mei. Alhier is in het licht verschenen eene *Geschiedenis der Transactiën van 149 veenlieden met de administratie*, door een *Gezelschap van Veenlieden*. De transactiën zijn, nadat zij reeds in de Tweede Kamer ter sprake gekomen en door Z. Exc. den minister van financiën verdedigd waren, in den laatsten tijd, gelijk men weet, hevig aangevallen; er is openlijk in den *Tijdgenoot* gezegd, »dat bij die transactiën de regering op eene schandelijke wijze door de belanghebbenden schijnt te zijn misleid." In het genoemde vlugschrift wordt medegedeeld, wat de transactiën is voorafgegaan, en daaruit het besluit afgeleid, dat »dezelve met kennis van zaken zijn gesloten, rusten op gronden van billijkheid en regt, en slechts gedeeltelijk herstellen een aangedaan ongelijk." Als de aanleidende oorzaken der transactiën worden genoemd: »de overtuiging, dat de taxateurs den turf der opposanten hadden gewaardeerd met inachtneming der gegeven voorschriften; dat deze taxatiën niet stonden in evenredigheid tot andere veenderijen, waardoor de prijzen van den turf waren verzwakt; dat de inkrimp, na de taxatie te verwachten, niet was beoordeeld; dat de tabellen bij den regter konden geoordeeld worden aan te wijzen te hooge uitkomsten; dat de kwitantiën bij inslag in fabrijken niet altijd voldoende waren ingerigt, ten einde de accijns op de rekening konde worden afgeschreven; dat de graauwe turf voor eigen rekening naar de Zwartsluis, minder was getaxeerd bij den inslag aldaar dan te velde; en dat er geen vermoeden van fraude tegen de opposanten bestond. Deze redenen konden of behoefden niet alle in de transactie te worden opgegeven." — Hoe men ook over de waarde der hier gegeven ophelderingen oordeele, derzelver bedoeling moet elk goedkeuren, daar dezelve strekken tot wegneming van het vermoeden, alsof privilegien op het stuk van belastingen verleend worden en volhardende oppositie verschoond blijft van lasten, die de stille burgers moeten dragen.

Arnhem, 17 mei. Men schrijft uit Luxemburg, onder dagteekening van den 10den dezer:

»Gij hebt ongetwijfeld gezien, dat, bij gelegenheid der vergadering van onze provinciale standen, de regering de ontzaggelijke som van 150,000 Nederlandsche guldens voor de civiele lijst heeft gevraagd. — Een gulden per hoofd, want het staat ongeveer gelijk met het getal onzer bevolking. Daar vele dier heeren ambten verlangen, de regering vleijen en de belangen der provincie aan hunne personele eerzucht zouden opofferen, zoo is de civiele lijst met eene groote meerderheid van 17 tegen 12 stemmen doorgegaan. Beide partijen, zoowel zij, die een blijk hunner vaderlandsliefde gaven, als zij die aan de regering hunne inschikkelijkheid hadden willen betoonen, verwachtten hunne namen in het *Journal du Luxembourg* te zien opgegeven. Hunne en onze verwachting werd te leur gesteld, en raadt gij waarom? — de censuur had het verboden!

»Ja, wij hebben eene censuur!

»Daar gij gelukkiglijk daarvan verschoond zijt, zoo heb ik de namen der stemmenden trachten uit te vorschen, en zie hier daarvan de lijst. De heer *Lamort*, redacteur van het *Journal du Luxembourg*, heeft mij bepaaldelijk gezegd, dat de censuur hem verboden had, die openbaar te maken.

»De heeren: *Warth*, *Pondrom*, *Tornaco*, *Dams*, *Antoine Pescatore*, *E. Servais*, *L. Servais*, *Clement*, *Hoffmann*, *Neumann*, *Hippert* en *Faber* hebben TEGEN de bewilliging der civiele lijst van 150,000 gulden gestemd; en VOOR dezelve stemden, de heeren: *Meth*, *Tibesard*, *Jurion*, *André*, *Dondelingen*, *Schouns*, *Motté*, *Putz*, *Wellenstein*, *Scheffer*, *du Pret*, *C. L. B. Pescatore*, *Théod. Pescatore*, *Rausch*, *Augustin* en *Willmar*.

»Wanneer de civiele lijst van Luxemburg tot basis voor andere landen moest dienen, dan zou Frankrijk aan *Louis Philippe* 33 millioen gulden, België 4 millioen en Nederland bijna 3 millioen gulden aan hunnen koning betalen. Dit laatste land heeft ons onze schoone domeinen ontnomen, uitgestrekte bosschen, waarvan het Grünerwald een gedeelte uitmaakte. Die bezittingen zouden thans eene waarde van meer dan twaaf milioenen hebben. De fondsen, voorgesproten uit den verkoop dier domeinen in Luxemburg zijn gestort in dien peilloozen afgrond, dien men weleer en spottend amortisatie-kas noemde."

Mengelwerk.

Huwelijks-aankondiging

De uitgever van den *New-York Herald*, de heer JAMES BENNETT, in Noord-Amerika, maakt in zijn veel gelezen blad het volgende bekend:

»Ik ben van voornemen, in het huwelijk te treden — het weder is zoo fraai, de tijden laten zich zoo gunstig aanzien, de uitzigten op staatkundige en zedelijke hervorming zijn zoo gunstig, dat ik het goddelijk instinct van elke regtschapen natuur niet langer weêrstaan kan; zoo ben ik dan voornemens mij te verbinden met eene der uitstekendste vrouwen, zoo wel wat verstand, hart en ziel, als wat vermogen, persoon en manieren aangaat, die ik in den loop van mijnen pelgrimstogt door het menschelijke leven tot dusver nog gezien heb. Tien jaren lang heb ik mijne krachten ingespannen, om de wereld te verbeteren, ik, een man alleen, op mijn eigen hand, zonder hulp en bijstand door de goddelijke aanblazing uit eene vrouwelijke ziel. Het was als eene omzwerving door eene barre woestenij. Slechts eene vrouw, eene schoone, deugdzame, waardige, betooverende, hemelsche vrouw maakt de wegen door het dal des menschelijken levens in de rigting van de eeuwigheid tot bloemenpaden en beplant ze met paradijsrozen. Binnen weinig dagen zal ik, naar de gebruiken onzer christelijke kerk, met eene der opmerkelijkste, volmaaktste en schoonste jonge vrouwen onzer eeuw worden vereenigd. Zij bezit vermogen; ik zocht en vond vermogen: een onnoemelijk groot vermogen. Wel heeft zij geen bank- of eigendoms-brieven, maar in reinheid en regtschapenheid is zij eene halve millioen klinkende munt waard. Kan eene van onze wankelende banken zoo veel aanwijzen? Aan gezond verstand en elegantie heeft zij een tweede half millioen, aan geest en schoonheid voor millioenen op millioenen tot een bedrag, hetwelk de specie van alle bank-kantoren en schatkisten in de wereld evenvaart."

Als deze man, na twee of vier jaren getrouwd te zijn, nog hetzelfde van zijne vrouw kan zeggen, wat hij thans van zijne bruid getuigt, is zij nog meer waard, dan hij haar schat, en — wie trekt dan met ons naar Noord-Amerika, om te zien, of er nog meer exemplaren van die soort verkrijgbaar zijn?

Ingezonden stukken.

Aan de Redactie der Arnhemsche Courant.

Appearances justify suspicion.

JUNIUS.

Wanneer het politieke gewigt van een land tot zulk eene laagte is gezonken als dat van Nederland; wanneer de regering van een land zulke in het oogloopende misslagen begaat als zulks, helaas! bij ons maar al te dikwerf het geval is; wanneer de willekeur der regering den toon voert boven regt en pligt, en de belangen der natie worden met voeten getreden, — kan dan de weldenkende burger, ja, *mag* hij dan wel zwijgen?

Wie zal het betwijfelen, dat het den ingezetenen van Apeldoorn zonderling moet voorkomen, eenen twee-en-twintig-jarigen (?) jongeling hunnen burgervader te hooren noemen? ..... maar meer wederregtelijk nog dan vreemd moet het den welgezinden in die gemeente schijnen, zich eenen burgemeester te zien toegewezen, die zijne verheffing uit den stand van *kadet* alleen aan magtige bloedverwanten en vrienden te danken heeft, en zulks met voorbijgang van algemeen geachte personen, die reeds meermalen blijken hadden gegeven, dien post ten volle waardig te zijn. Doch wij zeggen met GÖTHE:

Wer mag auf Nationen trauen
Man habe noch so viel für sie gethan;
Den bei das Volk wie bei den Frauen,
Steht immerher die Jugend obenan.

V.: *M.*

Advertentiën.

Marktprijzen.

NIJMEGEN, 15 mei 1843.

Doordien heden wederom zeer weinig *Tarwe* ter veil was, moesten benoodigdende vorige prijzen besteden: *Hooglandsche* f 9 à f 9.25; gewone *Kleefsche* en *Inlandsche* f 8.75 à f 8.50; geringe *Oude* f 6 à f 7.50. — *Rogge*, ofschoon door de landlieden weinig aangevoerd, werd in ruimte door de graankoopers geveild: goede kwaliteit f 7 à f 7.20; geringe f 6.50; met weinig omgang. — *Gerst* in een dito. *Winter-* f 4.50 à f 4.75; *Zomer-* f 4.25 à f 4.40. — *Boekweit* als voren f 6.25 à f 6.75. — *Haver* slap: f 2.25 à f 3.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 17 Mei 2 El 2 Palm 5 Duim; gew. 7 Duim; gev. 0 D.

Prijs-Courant der Effecten.

DINGSDAG 16 MEI.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers [illegible]
NEDERL. Werk. Schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$56\frac{5}{8}$	$57\frac{1}{8}$	$57\frac{1}{16}$
Dito Dito » 5 »	$100\frac{9}{16}$	$100\frac{3}{4}$	$100\frac{5}{8}$
Amortisatie-Syndicaat » $4\frac{1}{2}$ »	$97\frac{3}{8}$	$97\frac{7}{8}$	$97\frac{3}{4}$
Dito Dito » $3\frac{1}{2}$ »			
Handelmaatschappij » $4\frac{1}{2}$ »	$136\frac{7}{8}$	$137\frac{3}{8}$	137
Nieuwe Dito » $4\frac{1}{2}$ »			
Dito Dito 1837 » $4\frac{1}{2}$ »			
Oostindische Leening » 5 »	$100\frac{1}{8}$	$100\frac{1}{4}$	$100\frac{1}{8}$
Spoorweg Haarlem » 5 »			
Aand. Rijn Spoorweg » $4\frac{1}{2}$ »			
FRANSCHE Inschrijv. Certif. à 3			
SPAANSCHE Leening Ardoins » 5 »	$20\frac{3}{4}$	$20\frac{13}{16}$	[illegible]
Dito onbep. stukk. » 5 »	$19\frac{1}{8}$	$19\frac{3}{8}$	
PORTUGAL Oblig. te Londen $2\frac{1}{2}$ »	$41\frac{3}{8}$	$41\frac{7}{16}$	$41\frac{3}{8}$
RUSL. *H. & C.* 1798, 1816 » 5 »	107		
Dito 1828, 1829 » 5 »	$106\frac{7}{8}$	107	
Dito 1831, 1833 » 5 »			
Oblig. bij *Hope* » 4 »	$88\frac{7}{8}$	89	
OOSTENR. Aand. à fl. 100 » f »			
Dito à fl. 250 » 4 »			
Metalliek » 5 »	108		
Dito » $2\frac{1}{2}$ »			
BRAZILIË Dito Dito » 5 »	76		

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.